

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра економічної теорії

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МАКРОЕКОНОМІКА»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність – 051 «Економіка»

Освітня програма/спеціалізація – «Бізнес-економіка»

Статус дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2020

Харків – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Макроекономіка» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 19 с.

Розробник

Набатова Ольга Олександрівна – доцентка кафедри економічної теорії,
кандидатка економічних наук, доцентка

Гарант освітньої програми

Шевченко Людмила Степанівна – завідувачка кафедри економічної
теорії, докторка економічних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії

(протокол № 8 від 20 червня 2018 р.)

Дата оновлення – 12 червня 2020 р.

Завідувачка кафедри Л. С. Шевченко

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	6
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми лекційних і практичних занять.....	12
5.1. Теми лекційних занять.....	12
5.2. Теми практичних занять.....	13
6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання	14
7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	17

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Макроекономіка» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка» підготовки бакалаврів спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5,0	Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов'язкова	Обов'язкова
Модулів – 3		Рік підготовки: 1-й	Рік підготовки: 1-й
Загальна кількість годин - 150	Спеціальність – 051 «Економіка»	семестр 2-й	семестр 2-й
	Спеціалізація – «Бізнес-економіка»	Лекції 34 год.	Лекції 6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-4, самостійної роботи студента - 2-4	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Практичні заняття 42 год.	Практичні заняття 8 год.
		Самостійна робота 74 год.	Самостійна робота 136 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)

Мета навчальної дисципліни – формування системи економічних знань про закономірності функціонування економіки на національному рівні на основі сучасних макроекономічних теорій, основних умінь і навичок практичного застосування методів та інструментів макроекономічного аналізу для дослідження соціально-економічного розвитку країни й оцінювання ефективності економічної політики держави.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань щодо основних категорій макроекономіки, її предмета та методології, ключових положень макроекономічних теорій, на які спирається сучасна макроекономічна наука та господарська практика;
- оволодіння методологією розрахунку основних макроекономічних показників та індикаторів;
- розвиток умінь із оцінювання впливу макроекономічних чинників на окремі агреговані ринки та національну економіку в цілому;
- опанування інструментарію макроекономічного аналізу та базових макроекономічних моделей (AD-AS, «витрати-випуск», «вилучення-ін'єкції»),

IS-LM);

- оволодіння методологією аналізу процесу формування сукупного попиту в національній економіці та його коливань у моделях мультиплікатора;

- усвідомлення механізму впливу на макроекономічні процеси основних видів державної економічної політики (фіскальної, монетарної, соціальної та зовнішньоекономічної);

- формування здатності до оцінювання ефективності економічної політики держави;

- формування економічного мислення у студентів.

Пререквізити: «Економічна теорія», «Історія економіки та економічної думки», «Інституціональна економіка».

Кореквізити: «Економічна політика», «Фінансова система».

Постреквізити: «Національна економіка», «Банківська система», «Міжнародна економіка», «Маркетинг», «Оподаткування бізнесу», кейс-стаді «Прикладна економіка».

Мова навчання – українська.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

1.	Зробити порівняльний аналіз ключових положень макроекономічних теорій провідних економічних шкіл.
2.	Застосовувати знання загальних закономірностей функціонування макроекономічної системи для аналізу проблем динаміки та збалансованості національної економіки.
3.	Обчислити на основі загальнодоступних статистичних даних показники інфляції, зайнятості, безробіття, базові показники системи національних рахунків та аналізувати їх динаміку.
4.	Пояснити функціональні зв'язки та взаємозалежності між економічними процесами та явищами на рівні національної економіки.
5.	Проаналізувати причини порушення та способи відновлення макроекономічної рівноваги за допомогою базових макроекономічних моделей (AD-AS, «витрати-випуск», «вилучення-ін'єкції», IS-LM).
6.	Використовувати інструментарій макроекономічного моделювання при проведенні моніторингу, аналізу та здійсненні експертних оцінок економічних явищ і процесів на рівні національної економіки, зокрема, економіки України.
7.	Систематизувати економічні функції держави та основні інструменти фіскального і монетарного регулювання.
8.	Визначити ефективність економічної політики держави.
9.	Проаналізувати вплив макросередовища на функціонування суб'єктів господарювання.

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Бізнес-економіка», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК17. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

Програмних результатів навчання:

ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

3. Програма навчальної дисципліни**Модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІКИ.
АГРЕГОВАНІ РИНКИ*****Тема 1. Вступ до макроекономіки***

Національна економіка як об'єкт макроекономіки. Предмет та суб'єкти

макроекономіки.

Основні проблеми макроекономіки. Позитивна і нормативна макроекономіка. Основні напрями макроекономічної політики. Етапи розвитку макроекономіки.

Методологія макроекономіки. Агрегування. Моделювання. Екзогенні та ендогенні змінні. Запаси і потоки.

Модель макроекономічного кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Сутність, методологічні принципи та основні категорії системи національних рахунків. Інституціональні сектори в СНР. Рахунки в СНР.

Основні макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт: поняття та методи його розрахунку. Проблеми підрахунку ВВП. Чистий внутрішній продукт. Національний дохід. Особистий дохід. Особистий наявний дохід.

Номинальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП та індекс споживчих цін: методика розрахунку та порівняльна характеристика.

Тема 3. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Рівновага на ринку товарів і послуг

Сукупний попит: економічний зміст, графічна інтерпретація, вплив цінових та нецінових чинників.

Сукупна пропозиція: економічний зміст, графічна інтерпретація у коротко- та довгостроковому періодах, вплив нецінових чинників.

Макроекономічна рівновага. Модель AD-AS. Зміни в рівновазі під впливом зрушень сукупного попиту та сукупної пропозиції. Коротко- і довгострокова рівновага.

Тема 4. Національний ринок праці. Зайнятість та безробіття

Ринок праці як агрегований ринок в національній економіці. Попит, пропозиція і рівновага на ринку праці. Неокласична та кейнсіанська моделі ринку праці: умови функціонування та механізм урівноваження. Теорія гнучкого ринку праці.

Структура населення країни за ознаками зайнятості і безробіття. Показники ринку праці. Види безробіття. Природне безробіття.

Соціально-економічні наслідки безробіття. Розрив ВВП. Закон Оукена. Державна політика зайнятості.

Тема 5. Грошовий ринок

Гроші як макроекономічна категорія. Грошова маса та її структура. Грошові агрегати. Грошова база.

Попит на гроші для угод, попит на гроші як активи: поняття та графічна інтерпретація. Чинники попиту на гроші у класичній, кейнсіанській

та монетаристській теоріях.

Процентна ставка: сутність та види. Номінальна та реальна процентна ставка. Рівняння та ефект Фішера.

Банківська система. Функції Центрального та комерційних банків. Обов'язкові та надлишкові банківські резерви. Механізм мультиплікації грошової бази. Банківський та грошовий мультиплікатори. Пропозиція грошей.

Механізм функціонування грошового ринку: попит, пропозиція та їх урівноваження.

Модуль 2. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ

Тема 6. Інфляційний механізм

Сутність та показники інфляції. Види інфляції за її темпами. Інфляція попиту, інфляція витрат та їх графічна інтерпретація. Очікувана і неочікувана інфляція.

Механізм розвитку інфляції. Роль грошей в інфляційному механізмі: монетаристський та кейнсіанські підходи. Чинники інфляції попиту і витрат. Інфляційні очікування. Наслідки інфляції.

Інфляція і безробіття. Крива Філіпса як аналітичний засіб стабілізаційної політики держави в короткостроковому та довгостроковому періодах. Стагфляція. Антиінфляційна політика.

Тема 7. Споживання та заощадження

Доходи домогосподарств як джерело споживання та заощаджень. Особистий та особистий наявний доходи, їх складові та розподіл. Джерела формування особистого наявного доходу. Споживання та заощадження домогосподарств. Проблема міжчасового вибору.

Диференціація доходів: причини та способи оцінювання. Крива Лоренца.

Кейнсіанська функція споживання: математична та графічна інтерпретація. Автономне та індукційоване споживання. Середня та гранична схильності до споживання. Функція заощадження. Середня та гранична схильності до заощадження. Динаміка середньої схильності до споживання та заощаджень. Чинники споживання та заощадження, не пов'язані з величиною доходу.

Функції споживання з урахуванням фактору часу. Теорія поведінки споживачів І. Фішера. Вплив на споживання поточного доходу, заощаджень та позик. Гіпотеза життєвого циклу споживання Ф. Модільяні. Гіпотеза постійного (перманентного) доходу М. Фрідмена. Особливості споживання та заощаджень домогосподарств в Україні.

Тема 8. Приватні інвестиції

Сутність, різновиди та роль інвестицій в економічному розвитку. Фактори, що впливають на інвестиційні рішення. Очікувана норма прибутку.

Визначення прибутковості інвестиційних проектів. Бухгалтерський метод визначення прибутковості інвестиційних проектів. Метод чистої дисконтованої вартості.

Відсоткова ставка як чинник інвестиційного попиту. Номінальна та реальна відсоткова ставка. Проста інвестиційна функція. Чинники автономних інвестицій.

Кейнсіанська функція інвестицій. Гранична ефективність капіталу. Неокласична функція інвестицій. Бажаний обсяг капіталу, граничні витрати на капітал, очікуваний обсяг виробництва. Заощадження та інвестиції. Структура заощаджень.

Трансформація заощаджень в інвестиції за допомогою фінансової системи. Фінансові посередники.

Тема 9. Сукупні витрати та ВВП

Сукупні витрати та рівноважний ВВП. Заплановані та фактичні сукупні витрати. Визначення рівноважного ВВП у моделі «витрати–випуск» (модель «кейнсіанський хрест»).

Визначення рівноважного ВВП у моделі «вилучення–ін'єкції». Заплановані та незаплановані інвестиції. Модель «заощадження–інвестиції». Класична та кейнсіанська моделі макроекономічної рівноваги.

Мультиплікатор витрат. Автономні та індукційовані витрати. Модель простого мультиплікатора. Механізм мультиплікації автономних витрат.

Сукупні витрати та потенційний ВВП. Рецесійний розрив як наслідок дефіциту автономних витрат в умовах неповної зайнятості. Інфляційний розрив як наслідок надлишку автономних витрат в умовах повної зайнятості.

Тема 10. Циклічні коливання та економічне зростання

Циклічні і нециклічні коливання ділової активності. Види циклічних коливань. Економічний цикл: поняття, структура, індикатори. Модель мультиплікатора-акселератора. Теорії Р. Фріша та Д. Хікса. Модель реального економічного циклу.

Економічне зростання: сутність, показники, основні чинники та типи. Джерела економічного зростання. Економічне зростання та економічний розвиток.

Виробнича функція. Внесок окремих факторів у економічне зростання. Некейнсіанські моделі Р. Харрода й Е. Домара.

Неокласична модель економічного зростання Р. Солоу. Вплив запасу капіталу на економічне зростання. „Золоте правило” нагромадження. Вплив приросту населення на економічне зростання. Вплив технічного прогресу на економічне зростання. Проблема економічного зростання в різних групах країн. Межі економічного зростання.

Модуль 3. ДЕРЖАВА В СИСТЕМІ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Тема 11. Державне регулювання макроекономічних процесів

Економічна необхідність державного регулювання економіки. «Провали» ринку. Роль держави в основних теоріях макроекономічного регулювання. Суб'єкти та об'єкти державного регулювання економіки. Основні економічні функції держави. Макроекономічна політика: види, цілі та інструменти. Методи державного регулювання.

Роль держави в економічному кругообігу. Вплив держави на економічну рівновагу. Чисті податки і трансформація функції сукупних витрат. Модель економічної рівноваги в моделі «витрати — випуск». Державні та національні заощадження. Модель економічної рівноваги «вилучення — ін'єкції».

«Провали» держави. Рівні макроекономічного регулювання змішаної економіки.

Тема 12. Фіскальна політика та управління державним боргом

Фіскальна політика: поняття, цілі та інструменти. Дискреційна фіскальна політика, її види. Складний мультиплікатор витратів. Мультиплікатор податків. Мультиплікатор збалансованого бюджету. Механізм мультиплікативного впливу державних закупівель і чистих податків на реальний ВВП.

Автоматична фіскальна політика. Поняття вбудованих стабілізаторів. Необхідність доповнення автоматичної фіскальної політики дискреційною. Наслідки фіскальної політики у моделі AD-AS.

Податки, їх функції та класифікація. Системи оподаткування. Вплив зниження податків на ВВП за теорією економіки пропозиції. Крива Лаффера.

Державний бюджет: поняття, основні статті доходів та витратів. Фактичний, потенційний та циклічний бюджетний дефіцит (профіцит). Концепції збалансування державного бюджету. Методи фінансування дефіциту державного бюджету. Державний борг: сутність, причини, види. Ефект витіснення. Управління державним боргом.

Тема 13. Монетарна політика. Модель IS–LM

Сутність монетарної політики. Кінцеві та проміжні цілі монетарної політики, проблема їх вибору. Інструменти монетарної політики: операції на відкритому ринку, облікова ставка, норма обов'язкових банківських резервів. Політика «дорогих» та «дешевих» грошей.

Передавальний механізм грошово-кредитної монетарної політики. Наслідки впливу на економіку монетарної експансії в короткостроковому періоді та довгостроковому періодах. Нейтральність грошей у довгостроковому періоді.

Модель IS–LM. Ефективна взаємодія фіскальної та монетарної політики в моделі IS – LM.

Тема 14. Макроекономічна політика у відкритій економіці

Платіжний баланс. Сутність та методологія складання платіжного

балансу. Рахунок поточних операцій. Рахунок капітальних операцій. Резервні активи як регулююча стаття платіжного балансу.

Валютний курс. Способи котирування валюти. Номінальний валютний курс. Паритет купівельної спроможності. Фіксований і плаваючий валютний курс. Реальний валютний курс.

Вплив зовнішньої торгівлі на формування рівноважного ВВП у моделі «витрати–випуск». Гранична схильність до імпорту. Функція споживання у відкритій економіці. Вплив зовнішньої торгівлі на формування економічної рівноваги у моделі «вилучення–ін'єкції». Вплив чистого експорту на ВВП, мультиплікатор витрат у відкритій економіці.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		Л	ПЗ	СРС		Л	ПЗ	СРС
Модуль 1. Загальні основи макроекономіки. Агреговані ринки.								
1. Вступ до макроекономіки.	8	2	2	4	8			8
2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	8	2	2	4	8			8
3. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Рівновага на ринку товарів і послуг.	10	2	4	4	10	2		8
4. Національний ринок праці. Зайнятість та безробіття.	8	2	2	4	8			8
5. Грошовий ринок.	16	4	6	6	16		2	14
<i>Разом</i>	<i>50</i>	<i>12</i>	<i>16</i>	<i>22</i>	<i>50</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>46</i>
Модуль 2. Макроекономічні процеси.								
6. Інфляційний механізм.	10	2	2	6	10		2	8
7. Споживання та заощадження.	8	2	2	4	8			8
8. Приватні інвестиції.	8	2	2	4	8			8
9. Сукупні витрати та ВВП.	8	2	2	4	8	2	2	4
10. Циклічні коливання та економічне зростання.	14	2	4	8	14			14
<i>Разом</i>	<i>48</i>	<i>10</i>	<i>12</i>	<i>26</i>	<i>48</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>42</i>
Модуль 3. Держава в системі макроекономічного регулювання.								
11. Державне регулювання макроекономічних процесів.	10	2	2	6	10			10
12. Фіскальна політика та управління державним боргом.	16	4	4	8	16	2		14
13. Монетарна політика. Модель IS–LM	16	4	4	8	16		2	14
14. Макроекономічна політика у	10	2	4	4	10			10

відкритій економіці.								
<i>Разом</i>	52	12	14	26	52	2	2	48
Усього годин / кредитів ECTS	150 / 5,0	34	42	74	150 / 5,0	6	8	136

5. Теми лекційних і практичних занять

5.1. Теми лекційних занять

Теми навчальної дисципліни	Теми лекцій	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Загальні основи макроекономіки. Агреговані ринки.			
1. Вступ до макроекономіки.	1. Вступ до макроекономіки.	2	
2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	2	
3. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Рівновага на ринку товарів і послуг.	3. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Рівновага на ринку товарів і послуг.	2	2
4. Національний ринок праці. Зайнятість та безробіття.	4. Національний ринок праці. Зайнятість та безробіття.	2	
5. Грошовий ринок.	5.1. Грошова маса. Попит на гроші.	2	
	5.2. Банківська система та пропозиція грошей.	2	
Модуль 2. Макроекономічні процеси.			
6. Інфляційний механізм.	6. Інфляційний механізм.	2	
7. Споживання та заощадження.	7. Споживання та заощадження.	2	
8. Приватні інвестиції.	8. Приватні інвестиції.	2	
9. Сукупні витрати та ВВП.	9. Сукупні витрати та ВВП.	2	2
10. Циклічні коливання та економічне зростання.	10. Циклічні коливання та економічне зростання.	2	
Модуль 3. Держава в системі макроекономічного регулювання.			
11. Державне регулювання макроекономічних процесів.	11. Державне регулювання макроекономічних процесів.	2	
12. Фіскальна політика та управління державним боргом.	12.1. Фіскальна політика.	2	2
	12.2. Дефіцит бюджету та державний борг.	2	
13. Монетарна політика. Модель IS-LM	13.1. Монетарна політика.	2	
	13.2. Модель IS-LM. Ефективна взаємодія фіскальної та монетарної політики.	2	
14. Макроекономічна політика у відкритій економіці.	14. Макроекономічна політика у відкритій економіці.	2	
Усього		34	6

5.2. Теми практичних занять

Теми навчальної дисципліни	Теми практичних занять	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Загальні основи макроекономіки. Агреговані ринки.			
1. Вступ до макроекономіки.	1. Вступ до макроекономіки.	2	
2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	2	
3. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Рівновага на ринку товарів і послуг.	3.1. Сукупний попит та сукупна пропозиція.	2	
	3.2. Модель «AD-AS» як базова модель макроекономічної рівноваги.	2	
4. Національний ринок праці. Зайнятість та безробіття.	4. Національний ринок праці. Зайнятість та безробіття.	2	
5. Грошовий ринок.	5.1. Грошова маса. Попит на гроші.	2	2
	5.2. Банківська система та пропозиція грошей.	2	
	Колоквіум	2	
Модуль 2. Макроекономічні процеси.			
6. Інфляційний механізм.	6. Інфляційний механізм.	2	2
7. Споживання та заощадження.	7. Споживання та заощадження.	2	
8. Приватні інвестиції.	8. Приватні інвестиції.	2	
9. Сукупні витрати та ВВП.	9. Сукупні витрати та ВВП.	2	2
10. Циклічні коливання та економічне зростання.	10. Циклічні коливання та економічне зростання.	2	
	Колоквіум	2	
Модуль 3. Держава в системі макроекономічного регулювання.			
11. Державне регулювання макроекономічних процесів.	11. Державне регулювання макроекономічних процесів.	2	
12. Фіскальна політика та управління державним боргом.	12.1. Фіскальна політика.	2	
	12.2. Дефіцит бюджету та державний борг.	2	
13. Монетарна політика. Модель IS–LM.	13.1. Монетарна політика.	2	2
	13.2. Модель IS–LM. Ефективна взаємодія фіскальної та монетарної політики.	2	
14. Макроекономічна політика у відкритій економіці.	14. Макроекономічна політика у відкритій економіці.	2	
	Колоквіум	2	
Усього		42	8

6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Макроекономіка» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента, контрольна робота.

У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирьохбальною шкалою (0, 3, 4, 5). За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 5 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Проводяться три колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 5 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів з дисципліни є іспит, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль						Самостійна робота студентів	Підсумко вий контроль Іспит	Підсум кова оцінка знань
Практичні заняття			Колоквіуми					
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Колокв іум № 1	Колокв іум № 2	Колокв іум № 3			
max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання з дисципліни «Макроекономіка»

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.

практичному занятті	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
Колоквіум	4	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
Оцінка самостійної роботи студента	9	У роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	8	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.
	7	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом.
	6	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
	Іспит	Max 60
55		1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичній роботі.
50		1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої

		кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки і суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань до їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Макроекономіка» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна		

	подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34
--	--	--	--------

7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

7.1. Нормативно-правові акти.

Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18 -22. Ст. 144. Дата оновлення: 06.01. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6> (дата звернення: 12.06.2020).

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356. Дата оновлення: 28.02. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 12.06.2020).

Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР. *Відомості Верховної ради*. 1996. № 36. Ст. 164. Дата оновлення: 12.11.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 12.06.2020).

Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 12. Ст. 64. Дата оновлення: 19.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14> (дата звернення: 12.06.2020).

Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. Дата оновлення: 08.06.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 12.06.2020).

7.2. Література

Основна література

Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, І. В. Грабинська та ін.; за ред. С. М. Панчишина, П. І. Островерха. Львів: Апріорі, 2017. Кн.1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. 567с.

Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 672 с.

Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.

Макроекономіка: базовий курс: навч. посіб. / І. Й. Малий, І. Ф. Радіонова, Т. Ф. Куценко, Н. В. Федірко та ін. Київ: КНЕУ, 2016. 246 с.

Макроекономіка: навч. посіб. / М. Л. Данилович-Кропивницька, П. І. Стецюк, І. О. Тивончук. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2017. 291 с.

Національна економіка: навч. посіб. / кол. авт.: Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін. за заг. ред. Л.С. Шевченко. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України», 2011. 182 с.

Солонінко К. С. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 200 с.

Тюхтенко Н. А., Синякова К. М. Макроекономіка: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 352 с.

Додаткова література

Базилевич В. Д., Баластрик Л. О. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: Атіка, 2009. 368 с.

Башнянин Г. І., Носов О. Ю., Труш І. Є. Державне регулювання макроекономічних процесів на основі грошово-кредитного механізму. Львів: Ліга-Прес, 2015. 222 с.

Дорнбуш Р., Фішер С. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: Основи, 1996. 809 с.

Кораблін С. О. Макроекономічна динаміка України: пастка сировинних ринків: моногр. Київ: Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2017. 307 с.

Макконнелл К. Р., Брю С. Л. Макроекономіка. Пер. з англ. Львів: Просвіта, 1997. 672 с.

Манків Г. Макроекономіка: підруч. для ВНЗ. Пер. з англ. Київ: Основи, 2000. 588 с.

Моделі ідентифікації макроекономічних дисбалансів в Україні: монографія / за ред. М. І. Скрипченко Київ: Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2015. 543 с.

Набатова О. О. Від гіпотези ефективних ринків до теорії поведінкових фінансів. *Економічна теорія та право*. 2018. № 3 (34). С. 36-48.

Набатова О. О. Теоретичні підходи до аналізу економічної поведінки в умовах макроекономічних та інституціональних змін. *Економічна теорія та право*. 2015. № 2. С. 74-85.

Самюельсон П. А., Нордгауз В. Д. Макроекономіка. Пер. з англ. Київ: «Основи», 1995. 544 с.

7.3. Інтернет-ресурси.

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт збірника наукових праць «Економічна теорія та право».

URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія».

URL: <http://etet.org.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Національного Банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт «Мережа аналітичних центрів України». URL: <http://www.intellect.org.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Journal website «Journal of Economic Theory». URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-economic-theory> (дата звернення: 12.06.2020).

7.4. СЕНМК.

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри економічної теорії.

URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=149:kafedra-ekonomichnoi-teorii&Itemid=151.

7.5. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Передплачено доступ до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).